

Avfallstaxa 2020

Sammanfattning av de förändringar som förslaget till avfallstaxan för 2020 innehåller.

Innehåll

Detta missiv innehåller:

1. Förslag till beslut
2. Förslag till avfallstaxa 2020. Miljöstyrning, konsekvenser och kort tillbakablick.

Hör gärna av er med frågor till:
Maria Qvist, verksamhetscontroller, 026 - 17 84 87,
maria.qvist@gastrikeatervinnare.se
eller Anna-Karin Karlsson, Förbundsdirektör, anna-karin.karlsson@gastrikeatervinnare.se

Med vänlig hälsning,

Anna-Karin Karlsson
Förbundsdirektör Gästrikereåtervinnare

Förslag till beslut

Kommunalförbundet Gästrikre återvinnare föreslår förbundsfullmäktige att:

- Godkänna förslaget till avfallstaxa för 2020.
- Föreslå kommunfullmäktige i Gävle, Hofors, Ockelbo, Sandvikens och Älvkarleby kommun att under hösten 2019 besluta om avfallstaxan för 2020.

Förslag till Avfallstaxa 2020

Både nationella mål och regionala mål styr mot ökad sortering och förebyggande av avfall. Det är också det som styr hur avfallstaxorna sätts. Det ska löna sig att öka sorteringen och minska på avfallet, både ekonomiskt och miljömässigt.

Verksamhetsmässigt utmanas förbundet av att kostnaderna för behandling, främst förbränning, ökar kraftigt och omvärldsfaktorer som tex. avfallsindex och ökade drivmedelspriser ökar mer än budget. Det gör att förbundet visar ett kraftigt underskott i verksamheten. Även den ekonomiska planen för 2020 visar på fortsatt ökade underskott. Förslaget till avfallstaxa för 2020 beräknas ge förbundet en ökad intäkt på ca 17 mnkr och täcker därmed våra kostnader.

Beslut om avfallstaxan för 2020 fastställs av respektive medlemskommuns kommunfullmäktige under hösten 2019.

Förslagen på avfallstaxa 2020 ser i korthet ut så här:

Avfallstaxa för villahushåll och flerbostad:

- Höjer de rörliga kostnaderna som kunderna kan vara med och påverka.
- En fortsatt miljöstyrning mot att sortera mera och minska avfallet.
- Avgifterna för restavfall ökar kraftigt medan avgifterna för matavfall sänks rejält. De kunder som har mycket restavfall får betala mera, medan de som har mycket utsortering av matavfall, tidningar och förpackningar gynnas.
- Abonnemang med hemkompost jämföras med abonnemang som sorterar ut sitt matavfall i ett brunt kärl och det finns inte längre något ekonomiskt incitament att ha hemkompost. Våra mål styr mot att ta tillvara på energin och näringsämnen i matavfallet och tillverka fordonsgas och biogödsel.
- I snitt ökar avgiften för en villa/radhus/lägenhet som sorterar med 5-13 kr/månaden/hushåll.

Avfallstaxa för kunder med enskilt avlopp och/eller fettavskiljare:

- Kunder med enskilt avlopp. Taxorna höjs enligt avfallsindex för slaminsamling med 5 %
- Kunder med fettavskiljare. Restriktivare krav för behandlingen gör att behandlingarkostnaderna ökar rejält.
 - Hämtningskostnaderna ökar enligt avfallsindex för slaminsamling med 5 %
 - Behandlingskostnaderna ökar med 58 %

Övriga avfallstaxor:

- Felsorteringsavgifterna för hushållsavfall ökar från 200 kr till 400 kr/hämtställe och st. Tydlig miljöstyrning mot att förbättra sorteringen.
- Tillfälliga verksamheter och komprimatorer indexeras 5 %
- Matavfallstankar anpassas hämtningen och blir kostnadstäckande.
- Tilläggsavgiften för sjöhämtning ökar från 150 kr/år till 450 kr/år. Fortfarande rejält underfinansierad taxa.
- Extrahämtning hos fritidshushåll ökar med 50 kr/tillfälle.
- Latrinhämtningen är oförändrad.
- Övriga taxor är oförändrade

Miljöstyrning av avgifterna – ökat incitament till sortering

Det innebär att:

- Abonnemang sorterat (när hushållet sorterar ut sitt matavfall) är billigare än abonnemang osorterat (när hushållet inte sorterar sitt matavfall).
- Mindre kärl är billigare än större kärl
- Det är billigare att ha hämtning mer sällan (till exempel hämtning av restavfall var fjärde vecka eller var tredje månad)
- Restavfallet blir i snitt 38 % dyrare medan matavfallet blir i snitt 64 % billigare. Vi gynnar de kunder som sorterar ut mycket och har så lite restavfall som möjligt. Det är väldigt dyrt att bränna restavfallet och ur ett hållbarhetsperspektiv önskar vi hellre återvinna mera tidningar och förpackningar samt att göra fordonsgas av matavfallet. Fortfarande är ca 2/3 av det som slängs i restavfallet felsorterat och ett sätt att styra är genom våra avgifter.
- Felsortering och omklassning av avfall debiteras kund för att markera att sorteringskvaliteten inte är tillfredställande och innebär extra onödigt arbete för våra chaufförer.

Konsekvenser för kunderna

- Konsekvenserna för hushållen blir ungefär:
 - Villa som sorterar: höjning med ca 5-12 kr/mån/hushåll
 - Villor med kvartalshämtning får ingen höjning alls
 - Radhus och lägenhet som sorterar: höjning med ca 10-12 kr/mån/hushåll
 - Hemkomposterare likställs med kunder som sorterar och tidigare ekonomisk subvention tas bort. Höjning med ca 30 kr/mån/hushåll
 - Fritidshus: höjning med ca 5 kr/mån/hushåll
 - De som inte sorterar får en betydligt större ökning, ca 80 kr/mån/hushåll och en tydlig miljöstyrning.
- Avgifterna för felsorteringar fördubblas från 200 kr/kärl till 400 kr/kärl.
- Extrahämtningen för fritidshus ökar från 100 kr/tillfälle till 150 kr/tillfälle.
- Avgifterna för specialbehållare och tillfälliga verksamheter höjs så att de blir kostnadstäckande, snittindex 5 %. Matavfallstankar höjs så de blir kostnadstäckande.
- Vi kalkylerar med att många kunder kommer att ändra sitt abonnemang mot ett abonnemang som gynnar bättre utsortering och minskar på mängden avfall, vilket är önskvärt givet miljömålen. En konsekvens av det är att det leder till minskade intäkter till förbundet. Det är beaktat i detta förslag.
- Slam från enskilda avlopp indexeras, höjs med 5 %
- Fett från fettavskiljare indexeras på transportavgiften med 5 % och 58 % på behandlingskostnaden.
- För mera detaljer kring hur avgifterna höjs hänvisas till ”Avfallstaxan förslag 2020”

Bakgrund och tillbakablick

Grundavgift och hämtningsavgift

Avfallstaxan består av en grundavgift och en hämtningsavgift. I grundavgiften ingår återvinningscentraler, kundservice, information och avfallsplanering. I hämtningsavgiften ingår hämtning och behandling (förbränning eller rötning) av restavfall och matavfall.

Grundavgiften är differentierad utifrån bostadstyp: en- och tvåfamiljshus, radhus, lägenhet, fritidshus och verksamhet.

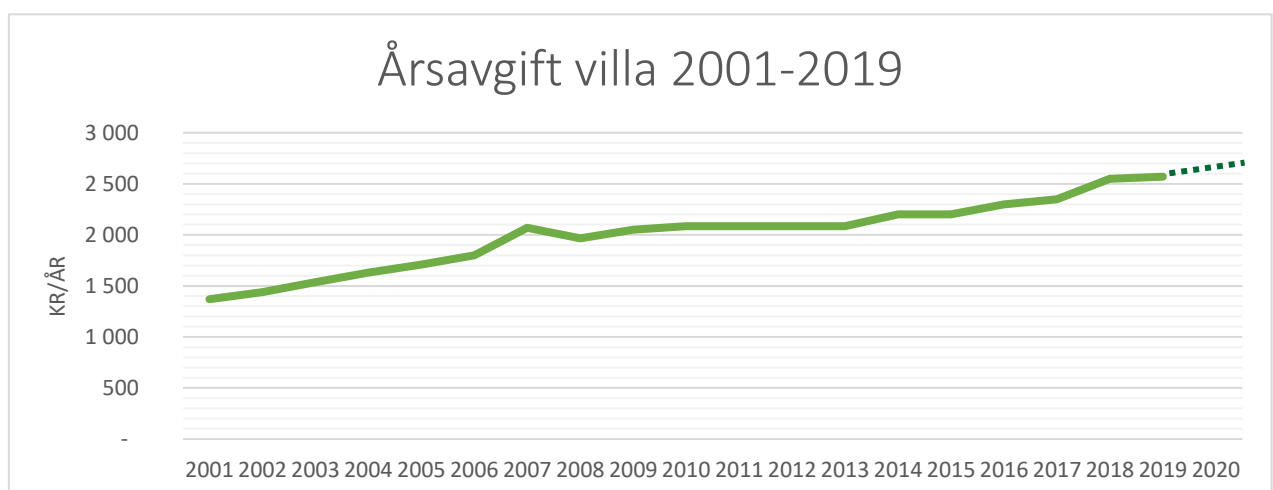
Intäkterna ska täcka kostnaderna

Gästrikre återvinnare är ett kommunalförbund och ses som en "egen kommun" som ägs av våra medlemskommuner. Enligt kommunallagen ska en kommun ha god ekonomisk hushållning och balanskravet säger att ett underskott ska återställas inom tre år.

Avgifterna i avfallstaxan ska ge de intäkter som behövs för att utföra det kommunala ansvaret för hushållsavfall enligt 15 kapitlet i miljöbalken: hämtning av hushållsavfall, driva återvinningscentraler för mottagning av grovavfall och farligt avfall, tömning av slam från enskilda avlopp och fettavskiljare, informationsarbete mm.

Under perioden 2001-2019 har avfallshanteringen utvecklats, med till exempel sortering av matavfall, informationsverksamhet, digitalisering, miljöriktiga fordon, modernisering av återvinningscentraler med mera.

Figuren nedan visar taxeutvecklingen sedan förbundet bildades 2001 och fram till 2019 för en vanlig villa med abonnemang sorterat (190 l restavfall och 140 l matavfall) och hämtning var 14:e dag. Prisutvecklingen sedan starten 2001 är 88 % och de senaste 10 åren 25 %.

Ekonomiska förutsättningar.

Den ekonomiska planen som gjordes hösten 2018 visar att till 2020 står förbundet inför ett underskott om ca 12 mnkr. Sedan den ekonomiska planen gjordes ser vi att omvärldsfaktorer som avfallsindex och drivmedelskostnader ökar mer än vi har planerat. Kraven i den nya förordningen om producentansvar för tidningar och förpackningar ställer höga krav på omställningar och investeringar i verksamheten som inte heller finns med i den ekonomiska planen.

Den kommersiella marknaden prognostiserar på en nedgång i byggbranschen och stor del av verksamheten som idag består av hämtning av fastighetsnära insamling kommer att förändras helt i och med den nya förordningen. Sammantaget uppskattas resultateffekten av minskade intäkter och ökade kostnader år 2020 till ca 5 mnkr som inte är med i den ekonomiska planen. Totalt underskott till år 2020 uppskattas till ca 17 mnkr.

Under de kommande år 2020-2025 står förbundet inför stora förändringar av verksamheten i och med den nya förordningen om producentansvar för tidningar och förpackningar* och även ny kretsloppsplan (tidigare benämnd avfallsplan) ska tas i bruk och verkställas. Under förutsättning att förbundet kommer att vara en entreprenör till att utföra den fastighetsnära insamlingen i vår region så innebär det stora investeringar i ny lösning för den fastighetsnära insamlingen. Finansieringsfrågorna är i dagsläget mycket osäkra och hur det påverkar vår ekonomi innehåller många frågetecken än så länge. Vi följer och rapporterar om utvecklingen löpande med vår styrelse.

* Förordning (2018:1462) om producentansvar för förpackningar

Tidplan

Tidplanen för beslutsgången ser ut enligt nedanföljande:

- Förbundsstyrelsen föreslås godkänna förslag till avfallstaxa 2020, 29 maj 2019
- Förbundsfullmäktige föreslås godkänna förslag till avfallstaxa 2020, 13 juni 2019
- Utskick av beslutsunderlag (missiv + avfallstaxa + frågor och svar) till kommunerna senast under augusti 2019.
- Medlemskommunernas kommunfullmäktige beslutar om avfallstaxa 2020, under september/oktober 2019
- Förbundsfullmäktige beslutar om budget 2020 (inkl. de nya avfallstaxorna) i november 2019
- Ny avfallstaxa börjar gälla 1 januari 2020